

TLAČOVÁ SPRÁVA č. 28 - 2020/2021

„Hudba môjho otca sa dotýka môjho srdca a pomáha mi žiť.“

Kálmánova „jazzová“ opereta Vojvodkyňa z Chicaga po prvý raz na javisku ŠDKE - pod patronátom skladateľovej dcéry Yvonne Kálmán

Opera Štátneho divadla Košice uvedie premiéru jazzovej operety Emmericha Kálmána *Vojvodkyňa z Chicaga* a už v júli pozýva svojich divákov na dve verejné generálky - 8. a 9. júla 2021 v Historickej budove ŠDKE. Výber z tejto operety predstavíme 10. júla 2021 na open air predstavení v košickom Kulturparku.

Charleston verzus čardáš, peniaze verzus monarchia, americký životný štýl verzus európske tradície – otázky, ktoré nastoľuje toto dielo, sa odrážajú v Kálmánovej hudbe. Na javisku sa predstavia saxofonista aj primáš, zaznejú klasické operetné melódie aj piesne inšpirované džezovou, cigánskou a ľudovou hudbou.

Príbeh hovorí o rozmaznanej americkej milionárke Mary a jej priateľke Edith, s ktorou sa stavia, že si na výlete po Európe kúpi niečo, čo sa za peniaze kúpiť nedá. V stávke je miliarda dolárov. Počas cesty sa Mary zoznami s Borisom, následníkom trónu Sylvárie, malej fiktívnej východoeurópskej krajiny a ich búrlivé zoznámenie odštartuje súboj dvoch svetov. Bohatá Američanka Mary kúpi kráľovský palác zúfalo zadĺženej Sylvárie, ale tajne sa uchádza i o lásku princa Borisa. Súboj dvoch svetov a rozdielnych kultúr po mnohých prekvapivých peripetiách skončí nielen happy endom ale aj láskou titulného páru a stmelením dvoch hudobných štýlov.

Orchester opery Štátneho divadla sa predstaví pod taktovkou hosťujúceho dirigenta Petra Valentoviča, ďalšími dirigentmi budú Vinicius Kattah a Igor Dohovič. V titulných postavách účinkujú domáci sólisti Titusz Tóbisz, Janetta Zsigová, Tatiana Paľovčíková, Viera Kállayová, Jaroslav Dvorský, Marián Lukáč, Marek Gurbaľ či Martin Kováč, ktorých doplnia hosťujúci sólisti Amir Khan, Eva Bodorová, Aneta Hollá či absolventka VŠMU Tatiana Hajzušová. Ďalšie postavy stvárnia členovia košickej činohry: Adriana Ballová, Ivan Krúpa, Stanislav Pitoňák, Peter Cibula, Tomáš Diro, Martin Stolár a hosťujúca herečka Vanda Tureková. Balet ŠDKE sa predstaví v choreografii Ondreja Šotha.

Yvonne Kálmán, skladateľova dcéra a patrónka produkcie nám prezradila, v čom spočíva tajomstvo operiet jej otca, v ktorých sa smežeme cez slzy. *„Je to typická maďarská vlastnosť, plakať a zároveň sa smiať od šťastia. Hudba môjho otca sa dotýka môjho srdca a pomáha mi žiť. Jeho rýchle melódie vás vyzývajú do tanca, jeho pomalšia hudba je krásne romantická až melancholická, tieto melódie vás chytia a dlho vám znejú v ušiach. Skvelá kombinácia. Teším sa, že hudba môjho otca zaznie práve v Košiciach, v tomto*

krásnom meste s bohatou históriou a tradíciou spolunažívania Slovákov, Maďarov, Nemcov a ďalších národností.“

Obdivujem vaše divadlo a držím palce umelcom, spevákom, hercom aj tanečníkom, ktorí v týchto ťažkých chvíľach pre kultúru aj každého z nás pripravujú práve toto optimistické dielo o tolerancii a otvorenosti všetkému novému,“ vyjadrila sa dcéra Emmericha Kálmána a ambasádorka jeho operiet na celom svete, ktorá priletí 6. júla 2021 do Košíc z Mexika, kde žije.

Režisérom operety je známy maďarský režisér Attila Béres. Na skúškach v Košiciach prezradil viac o svojej interpretácii Kálmánovej operety, ktorej zámerom je vytvoriť v rámci formy a výrazových prostriedkov akýsi experiment. *„Spojili sme množstvo divadelných myšlienok, protichodných žánrových prvkov, chceme byť ironickí, nechceme však urážať, chceme byť cynickí najmä voči sebe samým. Je to trocha hra s časom, v ktorej proti sebe stoja prehnaný konzervativizmus a tradicionalizmus Európy a otvorenosť a excentrickosť Američanov. Zmyslom je poukázať na to, že niekde existuje normálna stredná cesta, len ju je treba nájsť,“* dodáva Attila Béres. Keď v roku 1928 Kálmán skomponoval túto operetu, Európa bola čoraz väčšmi ovplyvnená americkou kultúrou, džezom a swingom. Kálmána tieto vplyvy podnietili k premýšľaniu o svojej ďalšej tvorbe. Túžil vytvoriť dielo, ktoré by ukázalo, že opereta sa dokáže konfrontovať aj s touto hudbou. *„Našou hlavnou úlohou je dokázať, že Kálmán mal pravdu,“* hovorí na margo inscenácie režisér Attila Béres.